Sanna Syri, Aalto-yliopisto
24.5.2021

Lausunto HE 87/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi energian alkuperätakuista

Hallituksen esityksessä laajennetaan uusiutuvan energian alkuperätakuiden järjestelmää kattamaan myös biokaasu, vety, lämpö ja jäähdytys. Alkuperätakuiden järjestelmän piiriin tulisivat myös ydinvoima sekä hukkalämpö ja -kylmä.

Ydinvoiman sisällyttäminen alkuperätakuun järjestelmään on perusteltua ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta. Ydinvoima on kaikkein vähäpäästöisimpiä sähköntuotantomuotoja myös elinkaarilaskennalla laskettuna.

Biokaasun ja erityisesti ns. off-grid -biokaasun sisällyttäminen järjestelmään on tarpeellinen lisäys. Samalla on järkevää laajentaa järjestelmä myös uusiutuvan alkuperän vedyn tuotantoon, vaikka se onkin vielä tällä hetkellä erittäin vähäistä.

Lämmön ja jäähdytyksen osalta kyseessä on Suomelle uusi järjestelmä. Ehdotetussa järjestelmässä uusiutuvan lämmön/jäähdytyksen alkuperätakuu on fyysisesti irrallaan järjestelmästä, jossa kuluttaja on. Esimerkiksi helsinkiläinen kaukolämmön kuluttaja voisi ostaa alkuperätakuun, jonka energia on tuotettu joko Helen oy:ssä tai missä vain muussa Suomen lämmöntuotantoyhtiössä. Pidän tätä järjestelmää kuluttajan kannalta hankalana mieltää. Siksi lämpöyhtiöiden viestinnän asiasta pitäisi olla mahdollisimman selkeää, etenkin jos yhtiö tarjoaa muualla muin omassa verkossa tuotettua alkuperätakuuta asiakkailleen.

Alkuperätakuun myötä muotoutunee pienehkö taloudellinen lisäkannuste uusiutuvan lämmön ja jäähdytyksen tuotannolle. Uusiutuvan lämmöntuotannon haaste Suomen tasolla on että Suomen metsien hiilinielut eivät pienenisi liian suuren kokonaiskäytön vuoksi. Kokonaisuuteen vaikuttaa vahvasti metsäteollisuuden määrän kehitys Suomessa. Suomessa olisi tärkeä muun muassa vero- ja teknologian demonstraatiotuki-instrumenteilla kannustaa hukkalämpöjen mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen.

Olen sivutoimisesti hallituksen jäsen Fingrid oyj:ssä. Lausunnossani ei kommentoida Fingridin hoidettavana olevien asioiden järjestämistä.

Kunnioittaen,

Sanna Syri

Energiatekniikan ja energiatalouden professori

Aalto-yliopisto, insinööritieteiden koulu

sanna.syri@aalto.fi